
Kyrkomötet
Motion 2017:66
av Kjell Petersson och Leif Nordlander

Kyrkoordningens bestämmelser om dop och kyrkotillhörighet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av kyrkoordningens bestämmelser om å ena sidan den döptes rättigheter och skyldigheter och å andra sidan den tillhöriges rättigheter och skyldigheter.

Motivering

Inför relationsändringen stat–kyrka år 2000 höjdes röster som varnade för att Svenska kyrkan genom relationsändringen riskerade att bli en föreningskyrka. Varningarna håller på att besannas. Numera beskrivs Svenska kyrkan som en medlemsorganisation, den största av dem alla, och detta av kyrkans egna företrädare.

Det är förmodligen nödvändigt att i vissa sammanhang beskriva Svenska kyrkan som en organisation, eftersom kyrkan måste hålla sig till de regler och bestämmelser som reglerar föreningars och organisationers liv. Men den kyrkliga självbilden borde vara en annan, nämligen den som i psalmen beskriver kyrkan och församlingen som ”en gemenskap omkring ordet, dopets bad och nattvardsbordet” (Sv. ps. 370:1). Kyrkan och församlingen är i sin grund och till sitt väsen en sakramental gemenskap, där dopet är vägen in i kyrkan. Av praktiska skäl måste kyrkan ibland beskrivas som en medlemsorganisation, men denna beskrivning är sekundär.

Det finns en dubbelhet i kyrkoordningens bestämmelser om dopet. Å ena sidan finns där bestämmelsen att den som döps blir kyrkotillhörig genom själva dophandlingen. På den punkten är allt klart och tydligt. Å andra sidan, om denne döpte lämnar in en blankett med begäran om utträde då betraktas han eller hon som om dopet aldrig ägt rum. Om denne döpte men utträdde person avlider, måste det till särskilda omständigheter med beslut av kyrkoherden, för att det ska kunna bli en kyrklig begravning. Och ändå finns det ett beslut i Överklagandenämnden (2004/10) som konstaterar att ett dop inte kan göras o gjort. Den person som en gång döpts, förblir döpt hela livet; det går inte att suddas ut dopet. Det betyder också att kyrkan har en relation till och ett ansvar för den döpte, vare sig personen är kyrkotillhörig eller inte. De löften Gud gett i dopet gäller även om den som fått löfena tar avstånd från dem genom utträde eller på annat sätt. Detta sakförhållande skulle kunna göras tydligare i kyrkoordningens paragrafer.

Ett rimligt sätt att stärka dopets ställning vore att ge den döpte rätt till kyrklig vigsel och begravning även om han eller hon utträtt. I sådana fall bör den enskilde betala enligt de clearingsystem som finns. Rösträtt och valbarhet i de kyrkliga valen hör däremot samman med tillhörigheten till organisationen Svenska kyrkan, och till

Mot 2017:66 att medlemmen betalar kyrkoavgift. Hela komplexet bör utredas, och nya regler så småningom fastställas där dopet ges en starkare ställning.

Stockholm och Vara den 21 juli 2017

Kjell Petersson (FK)

Leif Nordlander (FK)